

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1999-2000

20 juni 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Erik Matthijs**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

312 (1999-2000)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlage

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening behandelde op 14 juni 2000 het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 21 juni 1999 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken.

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

Doel

Het samenwerkingsakkoord moderniseert de vigerende regelgeving om te voorkomen dat zware ongevallen gebeuren met industriële installaties.

Wetgevingsbeleid inzake de beheersing van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen

Het samenwerkingsakkoord zet bijna alle aspecten van de Europese Richtlijn 96/82/EG betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken – de zogenaamde Seveso II-richtlijn – om in het Belgische en Vlaamse milieurecht. Het Vlaamse Gewest was overeenkomstig artikel 92bis, § 3, b), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en de interpretatie die de Raad van State geeft aan deze bepaling, verplicht om voor de omzetting van het Europees recht een samenwerkingsakkoord af te sluiten.

Op 17 maart 2000 keurde de Vlaamse regering het voorontwerp van goedkeuringsdecreet van het samenwerkingsakkoord definitief goed. Het werd gekoppeld aan de goedkeuring van een ontwerpbesluit tot wijziging van het Vlarem I-hoofdstuk over veiligheidsrapportage, dat tot doel heeft de bepalingen over veiligheidsrapportering in Vlarem I in overeenstemming te brengen met de tekst van het samenwerkingsakkoord. Op 26 mei 2000 bracht de Raad van State advies uit over dit ontwerpbesluit. De tekst van het ontwerp wordt momenteel aangepast aan de opmerkingen van de Raad. Het ontwerp zal binnenkort voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Verder zorgt het samenwerkingsakkoord ervoor dat twee internationale verdragen in België wor-

den geïmplementeerd. Het betreft ten eerste het Verdrag van Helsinki van 17 maart 1992 over de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen. Dit verdrag werd afgesloten in het kader van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (VN). Ten tweede wordt het Verdrag van Genève van 22 juni 1993 betreffende de voorkoming van zware industriële ongevallen omgezet. Dit verdrag werd getekend binnen de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). Beide internationale verdragen dienen nog door het Vlaamse Gewest te worden goedgekeurd. Ze werden respectievelijk op 24 en 17 maart 2000 principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. Deze beslissing hield ook in dat de minister bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden het samenwerkingsakkoord voor advies aan de Raad van State verzond.

De minister gaat hierna dieper in op de inhoud van het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord legt, in uitvoering van de richtlijn, aan exploitanten van bepaalde categorieën van inrichtingen op om drie maanden voor de inbedrijfstelling van een nieuwe inrichting een veiligheidsrapport in te dienen. Voor bestaande inrichtingen bestaat een overgangsregeling met specifieke termijnen.

Het samenwerkingsakkoord laat daarnaast toe dat de gewesten reeds op een vroeger tijdstip een minder gedetailleerd veiligheidsrapport kunnen vragen van exploitanten. De gewesten kunnen namelijk eisen dat een veiligheidsrapport wordt gevoegd bij de aanvraag voor het verkrijgen van een milieuvergunning. Het Vlaamse Gewest heeft reeds geruime tijd een dergelijke verplichting in het milieuvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten ingeschreven. Deze regelgeving is, rekening houdend met onder andere het geëvolueerd internationaalrechtelijk kader en het samenwerkingsakkoord, ook aan modernisering toe. Momenteel wordt in uitvoering van het regeerakkoord gewerkt aan een voorontwerp van decreet ter zake.

Voorgeschiedenis

De Seveso II-richtlijn diende tegen 3 februari 1999 te zijn omgezet. Reeds tijdens de vorige legislatuur werd overeenstemming bereikt over het samenwerkingsakkoord. De Vlaamse regering hechtte op 25 mei 1999 haar goedkeuring aan een vorige versie van het voorontwerp van decreet ter goedkeuring van het samenwerkingsakkoord. Ze gaf verder machtiging om het samenwerkingsakkoord te ondertekenen en het ontwerp van goedkeuringsdecreet in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Het ontwerp van goedkeuringsdecreet werd door de vorige minister van leefmilieu bij het Vlaams Parlement ingediend op 7 juli 1999. Het werd – gelet op de hersamenstelling van het parlement – door de voorzitter van het parlement teruggestuurd aan de Vlaamse regering. Het moest opnieuw definitief door de Vlaamse regering worden goedgekeurd.

Overwegende dat een eventuele wijziging van het samenwerkingsakkoord slechts kan na nieuwe onderhandelingen met de federale staat en de andere gewesten en gelet op de hoogdringendheid van de tenuitvoerlegging van de richtlijn, werd ervoor geopteerd om het samenwerkingsakkoord volledig ongewijzigd opnieuw ter goedkeuring voor te leggen aan het Vlaams Parlement.

Het samenwerkingsakkoord treedt pas in werking wanneer het door de vier ondertekenende partijen is goedgekeurd. Aangezien de goedkeuringsprocedure op federaal vlak traag verloopt – een ontwerp van wet tot goedkeuring werd besproken op de ministerraad van 9 juni 2000 – werd ervoor geopteerd om het goedkeuringsdecreet opnieuw voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering voor te leggen, in één pakket met de twee internationale verdragen en een ontwerpbesluit ter wijziging van Vlarem I. Vooral het opstellen van het ontwerpbesluit vergde nog enige tijd.

Inhoud

De gewesten zijn in het kader van de Seveso-richtlijn bevoegd voor alle maatregelen die verband houden met de bescherming van de buurt en het leefmilieu. De bevoegdheid voor het nemen van maatregelen op het vlak van de bescherming van de werknemers, de veiligheid 'intra muros', ligt bij de federale overheid. In de praktijk is de scheidingslijn tussen beide bevoegdheden soms moeilijk te trekken. De maatregelen inzake rampenplanning behoren tot de federale bevoegdheid.

De doelstelling van het samenwerkingsakkoord is dat alle bevoegdheidsproblemen, zowel in de regelgeving als bij de praktische toepassing, op een geordende wijze zouden worden opgelost en dat aldus zoveel als mogelijk een gecoördineerde omzetting van de richtlijn tot stand zou komen.

Het samenwerkingsakkoord heeft op vier domeinen invloed op het bestaand Vlaams milieubeleid :

- de aanpassing van de reglementering op het vlak van de veiligheidsrapportage ;

- de deelname van de Milieu-inspectie aan het inspectiesysteem ;
- de betrokkenheid bij de opstelling van de externe noodplannen door het Ministerie van Binnenlandse Zaken ;
- het veiligheidsbeleid in het kader van de ruimtelijke ordening.

Verdere opvolging

Sinds 1 januari 1991 bestaat de zogenaamde Seveso-heffing. Ze werd ingevoerd door artikel 7, § 2bis, van de wet van 21 januari 1987 inzake de risico's van zware ongevallen bij bepaalde industriële activiteiten en de wet van sociale bepalingen van 29 december 1990.

Ze heeft tot doel de bestuurswerking en de studien investeringskosten te financieren die de Civiele Bescherming moet maken voor de toepassing van de wet. Sinds 1 januari 1993 wordt de opbrengst van de heffing ook gebruikt om de kosten van de preventie-opdrachten te dekken die krachtens de wet door het federale ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu en het federale ministerie van Tewerkstelling en Arbeid worden verricht. De opbrengst bedraagt ongeveer 100 miljoen frank per jaar voor wat de in Vlaanderen gelegen bedrijven betreft.

De gewesten ontvangen geen deel van deze middelen, hoewel zij deels bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het veiligheidsbeleid bij de Seveso-inrichtingen. Bovendien wordt de Seveso-regelgeving door het samenwerkingsakkoord, onder andere onder impuls van de Europese richtlijn, aanzienlijk gewijzigd. Er zijn nieuwe taken en de taakverdeling tussen federale overheid en gewesten is duidelijker afgetekend. Er is behoefte aan middelen om deze deels nieuwe taken te financieren.

Bij de goedkeuring van dit ontwerp van decreet door de Vlaamse regering kreeg de minister dan ook de opdracht om hierover onderhandelingen aan te knopen met de federale regering. Overeenkomstig de elfde overweging van de aanhef van het samenwerkingsakkoord, verbinden de partijen bij het akkoord er zich immers toe om onverwijld onderhandelingen te voeren met het oog op de toewijzing of de verdeling van de opbrengst van deze heffing op grond van objectief vastgestelde behoeften inzake de toepassing van dit akkoord.

Tijdens de vorige legislatuur kwamen de partijen bij het akkoord reeds principieel overeen om een studie uit te besteden die de taken van de verschil-

lende partijen overeenkomstig het samenwerkingsakkoord zou omschrijven en de middelen zou inschatten die daarvoor nodig zijn. Op de vergadering van de Vlaamse regering van 17 maart 2000 vroeg en kreeg de minister van de regering het mandaat om met de overige partijen betrokken bij het akkoord opnieuw onderhandelingen aan te knopen over deze kwestie. De administratie werkt momenteel een ontwerpbestek uit voor de overeengekomen studie. Op korte termijn zullen met de andere partijen onderhandelingen worden aangeknoopt over het uitbesteden van de bedoelde studie.

II. ALGEMENE BESPREKING

Overgangstermijnen

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vast dat de Europese Seveso II-richtlijn niet tijdig werd geïmplementeerd door België. Wanneer zal de richtlijn van toepassing zijn in het Vlaamse Gewest en wanneer wordt het samenwerkingsakkoord van kracht? Heeft deze laattijdigheid mogelijk negatieve gevolgen voor Vlaanderen? Welke overgangstermijnen zijn in de richtlijn ingeschreven?

De heer Marnik Decock, van de afdeling Europa en Milieu van Aminal, antwoordt namens de minister dat België, samen met enkele andere EU-lidstaten, de richtlijn niet tijdig heeft geïmplementeerd. Als gevolg hiervan is tegen België een inbreukprocedure opgestart. Er is reeds een met redenen omkleed advies ingediend, wat de laatste fase is voor de dagvaarding van de betrokken lidstaat voor het Europees Hof van Justitie. Volgens de spreker is de kans echter groot dat België toch niet zal worden gedagvaard, indien alle betrokken parlementen het samenwerkingsakkoord dit jaar alsnog goedkeuren.

Voor bestaande bedrijven die onder de toepassing van de Seveso II-richtlijn vallen, is de richtlijn vanaf 3 februari 2001 van toepassing; voor de overige bedrijven vanaf begin 2002. Nieuwe bedrijven moeten drie maanden voor ze hun activiteiten starten een veiligheidsrapport indienen. De betrokken bedrijven zijn reeds op de hoogte van de inhoud van de richtlijn en hebben zich dan ook reeds voorbereid op de toepassing ervan.

Mevrouw Inge Delvaux, van de afdeling Milieu-inspectie van Aminal, voegt hieraan toe dat de overgangstermijnen in de richtlijn zelf bepaald zijn. Eén overgangstermijn is reeds verstreken, namelijk de termijn voor de indiening van de kennisgeving.

De heer *Jacques Devolder* toont zich bezorgd over het feit dat die overgangstermijn reeds is verstreken. Ook de SERV heeft deze opmerking reeds geformuleerd. Zal dit geen probleem opleveren voor de betrokken bedrijven?

Minister Vera Dua onderstreept dat er geen andere mogelijkheid was dan het overnemen van de termijn, die in de richtlijn wordt bepaald, in het samenwerkingsakkoord, waardoor de richtlijn op dit punt retroactief van toepassing wordt. Ze voegt eraan toe dat de inhoud van de verplichtingen waarvoor de overgangstermijn reeds verstreken is, zeer beperkt is: de meldingsplicht reikt niet veel verder dan het meedelen van de gewone opslaggegevens. De einddata van de overgangstermijnen voor de zwaardere verplichtingen liggen verder in de toekomst.

Inhoud van de Seveso-richtlijn

De heer *Jef Van Looy* vraagt of de federale staat en de gewesten door de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord wel voldoen aan de Seveso II-richtlijn.

De heer Marnik Decock van de afdeling Europa en Milieu van Aminal antwoordt dat het samenwerkingsakkoord een kopie is van de richtlijn, op de volgorde van de artikelen na. Vele bepalingen in het samenwerkingsakkoord zijn letterlijk overgenomen uit de richtlijn. Het belangrijkste probleem bij de omzetting van de richtlijn was te bepalen welke overheid in België bevoegd is voor bepaalde onderdelen van de richtlijn.

De minister voegt eraan toe dat bedrijven die onder de Seveso II-richtlijn vallen, in het Vlaamse Gewest verplicht zijn om een gewestelijk veiligheidsrapport op te stellen. Dit rapport wordt gekoppeld aan de aanvraag voor een milieuvergunning. De verplichting om een veiligheidsrapport op te stellen in het kader van een milieuvergunningprocedure is wel in Vlaamse wet ingeschreven, maar niet in de Seveso II-richtlijn. Er wordt wel gewerkt aan een nieuwe decretale onderbouw voor deze verplichting.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vraagt of het klopt dat de richtlijn niet geldt voor militaire inrichtingen. Namens de minister wordt geantwoord dat het om een uitzondering gaat die ook al in de oorspronkelijke richtlijn was opgenomen.

Seveso-heffing

De heer *Jacques Devolder* vraagt een precisering over de 100 miljoen frank die de zogenaamde

Seveso-heffing opbrengt. Is dit een nettobedrag, dus na aftrek van de kosten die de Civiele Bescherming maakt voor de toepassing van de wet, of gaat het om een brutobedrag ?

Namens de minister wordt geantwoord dat het om een brutobedrag gaat. Bij de berekening van dit bedrag wordt enkel uitgegaan van de bedragen die Vlaamse bedrijven betalen in het kader van de Seveso-heffing. Er wordt gepreciseerd dat deze heffing, die uniek is in Europa, jaarlijks wordt herberekend. Er zijn drie categorieën, waarbij de bedrijven respectievelijk 500.000, 1 miljoen en 2,4 miljoen frank per installatie moeten betalen die onder toepassing van de Seveso II-richtlijn valt. Het heffingssysteem heeft een zeker regulerend effect, omdat de bedrijven inspanningen leveren om in de laagste schijf terecht te komen.

De heer *Jos Bex* wenst te weten in welk opzicht dit heffingssysteem uniek is. Mevrouw Inge Delvaux van de afdeling Milieu-inspectie antwoordt dat in geen enkele andere EU-lidstaat een heffing bestaat die rechtstreeks verbonden is met de Seveso-richtlijn. In andere landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, worden wel bijdragen aangerekend voor inspecties en dergelijke.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* vraagt of de Seveso-heffing blijft bestaan na de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord. Minister Vera Dua neemt aan dat de federale overheid deze heffing verder zal blijven innen, maar zij wil onderhandelen over een mogelijke terugvloeiing van een deel van de middelen naar de gewesten.

De heer *Jos Bex* vraagt of er al overleg is gepleegd met de federale overheid in verband met de Seveso-heffing. Er zou een studie worden besteld om uit te rekenen welk deel van de heffing naar het Vlaamse Gewest zou moeten terugvloeien. Tegen welke datum zou deze studie klaar moeten zijn ?

Namens de minister wordt geantwoord dat in de aanhef van het samenwerkingsakkoord alleen staat dat deze kwestie in onderling overleg zal worden geregeld. In de Intergouvernementele Conferentie voor Leefmilieu werd afgesproken om deze onderhandelingen op basis van een studie te voeren. Aangezien echter geen enkele partij het initiatief nam om deze studie te bestellen, besloot minister Vera Dua zelf een bestek op te maken voor deze studie en dit daarna voor te leggen aan de andere partijen. Zij moeten zich immers akkoord kunnen verklaren met de resultaten van de studie. De minister voegt eraan toe dat men in de eindfase zit voor het opmaken van het ontwerpbestek voor deze studie.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

Artikelen 1 tot 3

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 12 stemmen.

IV. EINDSTEMMING

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 12 stemmen.

De verslaggever,

Erik MATTHIJS

De voorzitter,

Jacques TIMMERMANS
